

בס"ד. ש"פ חו"ב, י"ב תמוז ה'תשמ"ב.

בלתי מוגה

עשרה שיושבין ועוסקין בתורה שכינה שריו' ביניהם שנאמר כו' ומנין אפילו חמשה כו' ומנין אפילו שלשה כו' ומנין אפילו אחד שנא' בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך. הנה משנה זו היא תחילת המאמר שנתן בעל הגאולה לחגיגת י"ב תמוז בפעם הראשונה (בפירסום) בשנת תפר"ח, וכיון שהימים האלה נזכרים ונעשים, מובן, שבכל שנה ושנה צריך ללמוד מאמר זה או עכ"פ חלקו או מקצתו, דכשאתה תופס בחלק מן העצם אתה תופס בכלולו, ובפרט בשבת י"ב תמוז, שהוא יום גאולת ישראל (כלשונו כ"ק מו"ח אדמו"ר במכתבו ששלח בתור הקדמה להמאמר), היינו לא רק יום הולדת אלא יום הגאולה, כמבואר במ"א.

ומבאר בזה, דאף שגם אם אחד עוסק בתורה ה"ה ממשיך גילוי אלקות, מ"מ יש הפרש בין תורה דיחיד לתורה דרבים. וכמו בתפלה (דאף שהיחיד המתפלל מקיים ג"כ מצות עשה דתפלה, מ"מ) הרי אמרז"ל תפלת רבים אינה נמאסת שנאמר הן א"ל כביר ולא ימאס, ועד"ז הוא בתורה. ויש לבאר קשר הענינים, דנוסף לזה מה שיש קשר כללי בין ג' העמודים שעליהם העולם עומד שהם תורה עבודה וגמ"ח, דמכיון שאותו עולם הוא עומד וקיים על ג' עמודים אלו, מובן שיש נקודה משותפת ביניהם, דלכך ג' דברים אלו הם המקיימים את העולם (דקאי על כל סדר ההשתלשלות), וכפשטות סדר העבודה, דצ"ל מביהכנ"ס לביהמ"ד ואח"כ הנהג בהם מנהג דרך ארץ, דביהכנ"ס הוא ענין התפלה, ביהמ"ד הו"ע התורה, ודרך ארץ הו"ע הצדקה וגמ"ח כמ"ש ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט, הנה נוסף לזה יש גם קשר מיוחד בפנימיות הענינים בין תורה לתפלה, כי ההצלחה בלימוד התורה היא ע"י הקדמת עבודת התפלה דוקא, דזהו"ע ברכת התורה מה שברכו בתורה תחלה. דע"י הקדמת הברכה שהיא מלשון המשכה, היינו המשכת נתן התורה בתורה, עי"ז יש הצלחה בלימוד התורה, לאסוקי שמעתא אליבא דהלכתא, כמאמר והוי' עמו שהלכה כמותו, שממשיך את הקב"ה בתורה ובעצמו (עמו).

וממשיך בהמאמר, דכמו שהרבים בתפלתם ממשיכים בחי' י"ג מדות הרחמים, כמו"כ ע"י תורה דרבים נמשך גילוי אור עליון יותר. והענין הוא, דהנה תפלה בכלל ענינה הוא לפעול דבר חדש, כמאמר יהי רצון, שעושיין רצון חדש למעלה. אלא שבתפלת הרבים ממשיכים דבר חדש ביותר, עד לענין יגמה"ר שאינן חזרות ריקם, וכמעשה רב שע"י אמירת יגמה"ר ע"י הקב"ה שהתעטף כשליח צבור עי"ז נפעל דבר חדש (הסליחה ומחילה כו') [אבל גם מעלה זו נתגלתה ע"י התורה, וכידוע שהתורה היא המגלה מעלת התורה והתשובה והתפלה והצדקה]. ועד"ז הוא בתורה הקשורה עם ענין מספר י"ג. וכמו שממשיך ומבאר בהמאמר, דהנה ר' ישמעאל אומר בשלש עשרה מדות התורה נדרשת בק"ו ובג"ש כו', דיש י"ג מדות שבהם ועל ידם מתגלה אור התורה, היינו שמתגלה לימוד חדש. וכמו י"ג מדה"ר הממשיכים ענין חדש.

וטעם הדבר הוא משום ש"ג מדות שהתורה נדרשת בהם הם כנגד י"ג מדה"ר. וכמו שפירש המגיד ממעזריטש נ"ע דכאשר הזכיר מרע"ה מדה הראשונה די"ג מדה"ר שהוא שם א"ל, דמשה בתפלתו אמר א"ל נא רפא נא לה, אמר לו הקב"ה ק"ו דכתי' ויאמר ה' אל משה כו' ואביה ירוק ירוק בפני' הלא תכלם שבעת ימים, תסגר שבעת ימים מחוץ למחנה, ואמרז"ל ק"ו לשכינה. ועד"ז הוא בשאר הי"ג מדות שהתורה נדרשת בהם שמקורם הם יגמה"ר. דהלימודים שע"י כל הי"ג מדות הם דברים חדשים והלכות חדשות. וע"ד הידוע בפירוש הכתוב הרועה בשושנים דקאי על יגמה"ר כמו שושנה שיש בהם י"ג עלין, הרי יש בזה פירוש שני א"ת שושנים אלא ששונים בהלכות, ענין לימד התורה. וכיון שכל הפירושים קשורים זה בזה, מובן, שגם בתורה ישנו ענין י"ג עלין דשושנה.

וביארור החידוש שע"י תפלה ותורה דרכים, הנה ע"י עבודת הרבים נמשך מבחי' שלמעלה ממדידה והגבלה, עד לבחי' שלמעלה מאתעדל"ת, שנמשכת בעצמה. וכמובן מהלשון (גבי תפלת הרבים) הן א"ל כביר ולא ימאס, דממה שאמרו ולא ימאס מובן שאי"ז ע"י עבודת האתעדל"ת אלא מלמעלה, שהוא לא ימאס. וזהו הקשר למספר י"ג מדה"ר דוקא שהוא למעלה ממספר י"ב. דמספר י"ב ענינו הוא י"ב גבולי אלכסון, היינו ו' המדות כפי שהן מתכללות זו בזו ע"י בחי' אלכסון (כמבואר באוה"ת לכ"ק אדמו"ר הצ"צ), דהתכללות זו היא במקום שיש בו ו' קצוות, המדידה והגבלה דסדר השתלשלות, ומספר י"ג (שהוא אחד יותר מי"ב) מורה על המשכה ממקום שלמעלה מסדר ההשתלשלות, למעלה ממדידה והגבלה. וההמשכה משם נמשכת בתוך המדידה והגבלה. דזהו ג"כ הטעם למה שהי"ג הם מדות הרחמים, כי בחי' י"ג (שלמע' ומסדר ההשתלשלות) נמשכת למטה מטה (בתוך המדידה והגבלה).

והנה כשם שבתפלה שענינה הוא בקו ההעלאה הרי כללות ענינה הוא המשכת רצון חדש מלמעלה, ואעפ"כ יש דרגות בזה, עד שתפלת הרבים ממשיכה י"ג מדה"ר, הנה כן הוא גם בתורה שענינה הוא המשכה מלמעלה למטה, דאף שע"י התורה יש השראת השכינה אפילו באחד שירשב ועוסק בתורה, וכמבואר בתניא שע"י לימד התורה נעשה יחד נפלא כו', מ"מ אינו דומה לשנים ושלשה וחמשה עד לעשרה כו'. דענין שלשה שיושבין ועוסקין בתורה הו"ע קו הצדקה שבתורה, שאינו לומד לעצמו, ובפרט בשלשה דחוט המשולש לא במהרה ינתק, ויתירה מזו בחמשה שמספר חמשה כולל את כל סדר ההשתלשלות, ועד לעשרה שיושבין כו' דעשרה הוא שלימות כל העולם, וכפסק הדין בהלכה שהפירסום הגדול ביותר הוא בעשרה דוקא.

וזהו עשרה שיושבין ועוסקין בתורה שכינה שרוי' ביניהם, דאף שבשביל הבנת התורה כראוי צריך שיהי' בהתבודדות כו', מ"מ יש מעלה כשלומד רבנים, ושלימד זה יהי' באופן של יושבין, בהתיישבות. ויש לומר, דענין

עשרה שיושבין ועוסקין בתורה בעבודת האדם הוא, דעשרה היינו שיקבץ את כל עשר כחות נפשו, ויושבין הוא בחי' מקום, ועוסקין הוא בחי' נפש, היינו שמתעסק בזה בכל נפשו, וכמבואר במאמרי כ"ק מו"ח אדמו"ר בפירוש עסק התורה שהוא כבעל עסק שהתורה היא עסקו.

ויהי רצון, שמגאולת י"ב תמוז שלא אותו בלבד גאל הקב"ה אלא היתה גם גאולה כללית, נבוא בקרוב ממש לגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו. וע"י העבודה בתורה ועבודה וגמ"ח, שע"י פדה בשלום נפשי גר', כאילו פדאני לי ולבני מבין האומות, נבוא בקרוב ממש לפדאני ממש (לא רק כאילו פדאני), בירושלים עיר הקודש, בבית המקדש השלישי, בגאולה האמיתית והשלימה.
